

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 13/07-87

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. apríla 2008 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Jána Lubyho, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti Mgr. D. K., R., kandidáta na starostu obce R., zastúpeného advokátkou JUDr. M. S., K., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006, za účasti A. L., B., R., takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. D. K. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2006 doručená sťažnosť Mgr. D. K. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006, za účasti starostky obce R. A. L. (ďalej aj „odporkyňa“ alebo „pani L.“).

V sťažnosti namietajúcej neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006 sa okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ namieta ústavnosť a zákonnosť volieb starostu obce R., kde každý každého dôverne pozná a preto nič nezostane utajené, ležiacej v okrese R., ktoré sa konali dňa 2. decembra 2006 a v ktorých voľbách kandidoval na funkciu starostu, pričom získal zo 109 hlasov oprávnených voličov 20 hlasov a odporkyňa získala 26 hlasov, čoho dôkazom je pripojená zápisnica miestnej volebnej komisie z 2. 12. 2006. Tým spolu s „Vyhlásením kandidatúry“ z 18. 10. 2006 preukazuje sťažovateľ svoju aktívnu legitimáciu na podanie tejto sťažnosti. Ďalší kandidáti V. B. získal 6 hlasov a J. B. 14 hlasov. Dôkaz: Vyhlásenie kandidatúry a zápisnica z volieb starostu - pripojené vo fotokópii

Dôvodom pre ktorý sťažovateľ napadá neústavnosť a nezákonnosť volieb je v obci všeobecne známa skutočnosť, že odporkyňa prostredníctvom svojich „aktivistov“ - ktorí majú v obci len svoj majetok, pričom ide o pytliakov vlastniacich v obci len RD resp. podiely v urbáriate R., menovite V. B. a M. B., pre jej zvolenie za starostku, zabezpečili topánky (tenisky Adidas) v počte okolo 100 párov z P. a šnúrky do topánok, ktoré zdarma pred aktom volieb rozdávali voličom a najmä 14 člennej rodine K., ktorí nevedia čítať ani písať a tiež zabezpečili zvoz 8 voličov dodávkou svetlej farby M. B. zo ŠPZ P. z obce S. na volebný akt do obce R. a späť.»

Podľa tvrdenia sťažovateľa uvedeného v sťažnosti mala odporkyňa rodine K. zabezpečiť „zadarmo pred voľbami (čo sa predtým nestávalo) dovoz dreva na kúrenie v zime“ a pod podmienkou jej zvolenia za starostku mala menovanej rodine sľúbiť, že im zabezpečí kúpu domu a bude riešiť ich sociálnu situáciu.

V sťažnosti sa ďalej argumentovalo tým, že: *«Dodávateľom cca 100 párov obuvi a šnúrok a zvozcom na voľby K. bol M. B., P., ktorého sťažovateľ navrhuje vypočítať ako svedka.*

Nezákonnosť volieb sťažovateľ vidí aj v tom, že predsedníčka volebnej komisie, švagriná „vítazky“ volieb A. L. rod. M. (bez písomnej žiadosti voličov, ako to bolo doporučované na predvolebných školeniach organizovaných pre volebné komisie a aj bez ústnej žiadosti) rozhodovala o návšteve tých obyvateľov MČ B., (cca 3 - 4 km od R.) ktorý

údajne nemôžu chodiť a navštívila ich za účelom volebného aktu s urnou, kde samozrejme so svojou švagrinou - odporkyňou pripravili a spracovali voličov v MČ B., a o to isté sa pokúsili aj v obci R. a to u matky M. H., viac ako 95 r. ženy, ale ten predsedníčku volebnej komisie (M.) nevpustil do domu.

Takéto protiprávne konanie pred voľbami (podplácanie obuvou a šnúrkami, dovoz dreva na kúrenie, svojvoľné chodenie predsedníčky volebnej komisie M. do bydliska kandidátky na starostu A. L. rod. M., do 3 - 4 km vzdialenej MČ B. bez žiadosti o vykonanie volebného aktu zo závažných zdravotných dôvodov, zvoz 8 analfabetov na voľby dodávkou až z P.), sťažovateľ považuje za hrubé porušenie Ústavy, jej čl. 30 ods. 4, v ust. § 31 ods. 6, 7 zák. č. 346/1990 Zb. volebného zákona a za opakované a závažne ovplyvňujúce slobodnú súťaž kandidátov na starostu v demokratickej spoločnosti.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd voľby starostu obce R. konané 2. decembra 2006 vyhlásil za neplatné.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí, a pretože spĺňala všetky všeobecné a osobitné náležitosti podľa ustanovení § 20 ods. 1 a 2 a § 60 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. PL. ÚS 13/07-8 zo 4. apríla 2007 ju prijal na ďalšie konanie.

Následne 19. apríla 2007 vyzval ústavný súd odporkyňu, aby sa vyjadrila k sťažnosti a k uzneseniu ústavného súdu o prijatí uvedenej sťažnosti na ďalšie konanie.

Vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 7. mája 2007 odporkyňa okrem iného uviedla: „*Voľby prebehli v zmysle platného volebného zákona, čo potvrdzuje aj vydané osvedčenie o zvolení za starostku obce R. predsedníčkou volebnej komisie. Veci uvádzané vo vzťahu k mojej osobe sa nezakladajú na pravde.*“

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ podaním z 3. augusta 2007 oznámil mená a adresy svedkov, ktorých navrhol vo veci vypočuť v rámci dokazovania na preukázanie ním tvrdených skutočností.

V odpovedi na obdobnú výzvu ústavného súdu odporkyňa uviedla: *„Na Vašu výzvu číslo PL. ÚS 13/07-20 zo dňa 03. 09. 2007 vo veci volebnej sťažnosti Mgr. D. K., R., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006 oznamujeme, že voľby prebehli v zmysle platného volebného zákona, čo potvrdzuje aj vydané osvedčenie o zvolení za starostku obce R. Za prípravu a priebeh volieb je plne zodpovedný bývalý starosta obce, ako i volebná komisia. Z mojej strany nedošlo k porušeniu volebného zákona.“*

Za účasti sťažovateľa, jeho právnej zástupkyne a odporkyne ústavný súd uskutočnil 15. novembra 2007 výsluchy svedkov na Obecnom úrade v R.

Svedkyňa M. M., predsedníčka miestnej volebnej komisie, uviedla, že nemá žiadnu vedomosť o tom, že by voľby prebehli v rozpore so zákonom, podľa jej názoru *„priebeh volieb bol regulárny“*. Ďalej uviedla, že takmer počas celého dňa konania volieb sa nachádzala vo volebnej miestnosti, s prenosnou volebnou schránkou ona sama voličov nenavštevovala a taktiež vyhlásila, že nemá vedomosť o tom, že by v priebehu volieb došlo k ovplyvňovaniu voličov.

Svedok E. H. poprel, že počas volieb došlo k snahe zapojiť do volieb jeho 97-ročnú matku prostredníctvom hlasovania do prenosnej volebnej schránky. V súvislosti s týmto tvrdením uviedol, že *„v čase volieb už bola v takom stave, že vôbec si neuvedomovala, že nejaké voľby v obci prebiehajú“*.

Svedkyňa Š. D., členka miestnej volebnej komisie, uviedla, že podľa jej názoru bol priebeh volieb regulárny, nemá žiadnu vedomosť o tom, že voliči mali byť ovplyvňovaní *„rozdávaním vecných darov“* a nezaregistrovala ani žiadne snahy o *„zvážanie“* voličov na voľby.

Svedkyňa A. K., zapisovateľka miestnej volebnej komisie, uviedla, že bola s výnimkou obedňajšej prestávky stále vo volebnej miestnosti, potvrdila, že volieb sa zúčastnila aj rodina K. Pamätá si, že do volebnej miestnosti vstúpili naraz, a že *„každý z nich odvolil sám za zástenou“*. Ďalej uviedla, že nevie o tom, že by boli s prenosnou volebnou schránkou navštívení aj takí voliči, ktorí o to nepožiadali.

Svedok M. E. uviedol, že je poslancom miestneho zastupiteľstva a z toho dôvodu so starostkou prichádza do kontaktu. Svedok poznamenal, že nemá žiadnu vedomosť o poskytovaní peňazí alebo vecných darov zo strany starostky voličom. Konkrétne uviedol: *„Nie, neviem o tom, určite nemám o tom vedomosť o takých postupoch, konkrétne pokiaľ ide aj o pani L.“* Na otázku právnej zástupkyne sťažovateľa, či po voľbách s niekým rozprával o tom, že starostka dala niekomu za to, že ju budú voliť, konkrétne sumu 500 Sk, svedok uviedol, *„že o tejto záležitosti s nikým nehovoril. Vie len, že pani L. mala podávať guláš, ale on sa na tejto akcii ani jeho rodinní príslušníci nezúčastnili“*.

Svedkyňa K. H. k okolnosti týkajúcej sa údajného rozdávania darov alebo peňazí voličom uviedla, že *„nič také nevie, ani nič také nepočula, poviem pravdu, ja neviem nič“*. Svedkyňa ďalej k veci vypovedala, že z počutia vie povedať, že pani L. mala *„poskytnúť K. nejaké šaty, háby, záclony aj peniaze, tak aspoň počula“*. Na otázku, či počula o tom, že starostka mala sľúbiť K., že im kúpi dom, svedkyňa odpovedala: *„Áno, o tejto veci som počula a viem aj o tom, že pani K. sa hnevá na pani starostku zrejme preto, že nedodržala sľub, ktorý jej dala. Počula som ju kričať v dedine reči proti pani starostke, konkrétne že nie je spokojná s tým, že jej odmietla dať prídavky na deti.“*

Odporkyňa k výpovedi svedkyne uviedla: *„Potvrdzujem, že som bola aj v rodine K., keď som potrebovala podpisy pre svoju kandidatúru. Tvrdím, že pani K. sa vie podpísať, pretože keď si príde pre rodinné prídavky, vždy sú jej dané oproti podpisu. Čo sa týka domu, ktorý som mala K. sľúbiť, pripúšťam, že sme sa na tému ich bývania rozprávali, že bývajú v nevyhovujúcich podmienkach a prisľúbila som jej, že sa to bude riešiť. K rozčulovaniu sa pani K. na moju adresu, o ktorom hovorila svedkyňa, uvádzam, že podľa mňa išlo o jej reakciu na nevyhovenie jej požiadavke, aby dostala vyplatené rodinné*

prídavky, ktoré sú jej vyplácané cez obec, v predstihu o mesiac skôr, čo ani nebolo možné zrealizovať, lebo peniaze ešte neboli na účte.“

Svedok J. K. na otázku sudcu spravodajcu, či sa zúčastnil volieb, a ak áno, ako sa na voľby dopravil, uviedol: *„Áno, práve som pásol dobytok, dozvedel som sa, že sú voľby, preto som išiel dobrovoľne voliť. Najprv som šiel domov sa prezliecť a potom spolu s manželkou aj s deťmi, ktorí volili po nás.“* Ďalej vo výpovedi svedok uviedol, že: *«Cestou stretli známeho pána B., ktorého poznám z rybačky, ktorý sa ma spýtal: „J., kde ideš, ideš voliť?“ On sám sa nám ponúkol, že nás odvezie na obecný úrad. Keď nás vyložil pri obecnom úrade, odišiel preč s autom.»* Na otázku, či majú v ich domácnosti obuv značky ADIDAS, svedok uviedol, že majú 3 alebo 4 páry tejto obuvi, ktoré dostali darom od pána B., pričom svedok nevedel upresniť, kedy k obdarovaniu došlo. Na otázku, či dostali nejaký vecný dar od starostky, svedok poznamenal, že manželka pýtala nejaké záclony, ktoré aj dostali, avšak podľa svedka až po voľbách. Svedok poprel akúkoľvek súvislosť medzi zabezpečením palivového dreva a uskutočnenými voľbami, a čo sa týka sľubov týkajúcich sa riešenia bytovej otázky a sociálnych problémov rodiny K., svedok uviedol, že on o sľuboch nevie a nevie ani, či boli dané sľuby jeho manželke.

Na základe výzvy ústavného súdu starostka obce R. predložila zoznam voličov s vyznačením účasti na voľbách a kópiu zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce R. konaných 2. decembra 2006.

V stanovisku k vykonanému dokazovaniu doručenom ústavnému súdu 28. novembra 2007 sťažovateľ zdôraznil, že *„kupovanie hlasov rómskych voličov je zo všetkých tvrdení sťažovateľa najzávažnejšie“*, a okrem subjektívneho hodnotenia niektorých svedeckých výpovedí navrhol vo veci vypočuť svedkov R. L., V. B. a M. B.

Svedok R. L. podaním doručeným ústavnému súdu 18. januára 2008 ospravedlnil svoju neúčast' na ďalšom výsluchu svedkov nariadenom na 25. január 2008 a okrem ospravedlnenia v podaní ďalej uviedol: *„Vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce konaných dňa 2. decembra 2006 môžem potvrdiť, že som videl ako dodávka*

pána M. B. z P. (vodiča som nevidel), v podvečerných hodinách zastavila na križovatke za obcou R., neďaleko ktorej mám svoj rodinný dom, pričom z dodávky vystúpili asi 8 členovia rodiny K., prešli okolo môjho rodinného domu smerom do stredu obce, kde sa nachádza Obecný úrad v R.

Taktiež môžem potvrdiť, že som od cigánov bývajúcich v obci R., ktorý chodili nakupovať do predajne umiestnenej v mojich nebytových priestoroch, počul o tom, že V. B. a M. B. pre zvolenie A. L. za starostku obce R. zabezpečili topánky (tenisky Adidas) a šnúrky do topánok v počte okolo 100 párov priamo z P., ktoré zdarma pred aktom volieb rozdávali voličom - cigánom a najmä cca 14 člennej rodine K. s doporučením voliť za starostku obce A. L.“

Za účasti sťažovateľa, jeho právnej zástupkyne (odporkyňa nebola prítomná) ústavný súd 25. januára 2008 vypočul ďalších svedkov V. B. a M. B.

Svedok V. B. vo výpovedi okrem iného uviedol, že o voľby v obci R. sa veľmi nezaujímal a je mu jedno, kto je zvolený za starostu. Ďalej poznamenal, že sa osobne nezapájal do predvolebnej kampane a nemá vedomosť o tom, že by do kampane bol zapojený jeho brat. Poznamenal, že spolu s bratom a sestrou sú tretinovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v obci R. a do obce dochádzajú za účelom oddychu. Na otázku, či niekoho neviezol motorovým vozidlom k budove obecného úradu, svedok uviedol: *„Nie, bol som na poľovačke a vrátil som sa k večeru. Nemal som ani dôvod, ani som nikoho nezvážal za účelom volebného aktu. Opäť zdôrazňujem, mne na tom nezáleží kto je tam starostom.“* Ďalej svedok poprel tvrdenie sťažovateľa, že by pred voľbami rozdával topánky značky ADIDAS alebo šnúrky do topánok s tým, že *„nemal ani dôvod ani prostriedky na to, aby niečo také robil“*.

Svedok M. B. vo svojej výpovedi okrem iného potvrdil, že v obci R. sa nachádzal aj v deň komunálnych volieb 2. decembra 2006. Ako ďalej uviedol, do obce R. chodieval pravidelne na chalupu. K predmetným voľbám uviedol: *„Ja som sa zaujímal o výsledok volieb, bol som na chalupe celý čas a čakal som na výsledok volieb. Nebol som s nikým z volebnej komisie, ani neviem, kto bol vo volebnej komisii, čakal som, až skončia voľby.“*

Po prečítaní časti vyjadrenia R. L., v ktorom sa tvrdí, že svedkovo auto malo v deň volieb dovieť asi 8 členov rodiny K. k obecnému úradu, svedok uviedol: „*Neviem o tom nič, nie je to pravda.*“ Obdobne svedok poprel tvrdenia R. L. o tom, že s bratom V. mal rozdávať tenisky značky ADIDAS a šnúrky do topánok rómskym obyvateľom obce, najmä rodine K. s tým, že majú voliť za starostku obce pani L. Na otázku, či svedok dal pánovi K. nejaké ošatenie alebo obuv, svedok uviedol: „*Zdá sa mi, že jeden pár obuvi čižiem som mu dal, bolo to asi pred 2-3 rokmi*“, no po prečítaní časti výpovede pána K. svedok pripustil, že to mohli byť 3 alebo 4 páry, pričom nevie presne určiť, kedy to bolo. Súčasne svedok dodal, že „*obuv značky Adidas som v živote nikomu nedaroval*“. V ďalšej časti výpovede svedok uviedol, že „*v tom čase som oslavoval 50-tku, neviem, či tam bol aj brat*“. Na otázku sťažovateľa, či brat bol v ten deň na poľovačke, svedok uviedol: „*Nebol na žiadnej poľovačke, neviem, kam mieri tento pán vyzývateľ*“, a súčasne dodal: „*Ja som mal v ten deň trochu vypité, keďže som oslavoval životné jubileum, neviem, kto sa tam motal.*“ Naostatok svedok pripustil, že daroval pánovi K. viac párov obuvi, keď uviedol: „*Áno išlo o 2 alebo 3 páry cvičiek z obyčajného plátna, ide o lacnú obuv, ktorá nemá dlhú trvácnosť.*“

Na záver výsluchov sudca spravodajca oboznámil sťažovateľa a jeho právnu zástupkyňu s obsahom celého písomného vyjadrenia ospravedlneného svedka R. L.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k volebným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 15 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) v obci, v ktorej je utvorený iba jeden volebný okrskok, sa okrsková volebná komisia neutvára; jej úlohy plní miestna volebná komisia.

Podľa § 30 ods. 1 volebného zákona volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, plagátov alebo iných nosičov informácií.

Podľa § 30 ods. 2 volebného zákona kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 31 ods. 1 prvej a druhej vety volebného zákona volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné.

Podľa § 31 ods. 6 volebného zákona volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Podľa § 32 volebného zákona volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú vadu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky.

Podľa § 43 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Ústavný súd vychádzal pri zisťovaní skutkového stavu zo sťažnosti a z jej príloh, z vyjadrení účastníkov, z vyžiadanej volebnej dokumentácie a z výsluchov svedkov uskutočnených 15. novembra 2007 na Obecnom úrade v R. a 25. januára 2008 na ústavnom súde.

Zo zápisnice miestnej volebnej komisie okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 109, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, bol 66 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľbu starostu obce bol 66. Za starostku obce bola zvolená nezávislá kandidátka s počtom platných hlasov 26 a na druhom mieste sa umiestnil protikandidát (sťažovateľ) s počtom platných hlasov 20, teda rozdiel bol 6 hlasov.

Zápisnica miestnej volebnej komisie bola podpísaná všetkými členmi komisie a zapisovateľkou 2. decembra 2006. Nikto z členov komisie zápisnicu podpísať neodmietol ani neuviedol výhrady k priebehu volieb.

Sťažovateľ namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu v obci R. najmä z toho dôvodu, že podľa jeho názoru malo dôjsť pred voľbami k „*podplácaniu voličov, najmä rómskych, rozdávaním topánok značky Adidas a šnúrok do topánok*“, ďalej malo dôjsť k nezákonnému ovplyvneniu rómskych voličov aj v súvislosti s bezplatným poskytnutím palivového dreva. Podľa tvrdenia sťažovateľa mala odporkyňa pred voľbami poskytnúť niektorým voličom finančnú hotovosť 500 Sk a ďalej mala navštíviť rodinu K. a prisľúbiť im, že keď ju zvolia za starostku, „*kúpi im dom*“, a napokon k nezákonnosti volieb malo dôjsť aj v súvislosti s navštevovaním voličov s prenosnou volebnou schránkou bez toho, aby o tento spôsob hlasovania požiadali.

Ústavný súd v rámci dokazovania vypočul 9 svedkov a na základe vyhodnotenia ich výpovedí konštatuje, že tvrdenia sťažovateľa namietajúce neústavnosť a nezákonnosť volieb neboli preukázané. Svedok M. E. mal mať vedomosť o poskytovaní finančných hotovostí 500 Sk voličom odporkyňou pred voľbami, čo kategoricky poprel rovnako ako svedok E. H. poprel, že by členovia volebnej komisie chceli bez požiadania „*zapojiť*“ jeho 97-ročnú matku hlasovaním do prenosnej volebnej schránky, čomu mal on údajne zabrániť. Svedkyňa A. K., zapisovateľka volebnej komisie, vo výpovedi uviedla, že nevie o žiadnom prípade, kedy by došlo k navštíveniu voličov s prenosnou volebnou schránkou bez toho, aby o to požiadali. Svedkyňa Š. D., členka volebnej komisie, vo výpovedi uviedla, že nezaevidovala žiadne snahy o „*zvážanie*“ voličov na voľby. Z písomného vyjadrenia svedka R. L., ktorý ospravedlnil svoju neúčasť na výsluchu konanom 28. januára 2008, vyplýva, že mal vidieť, ako dodávka M. B. v deň volieb v podvečerných hodinách viezla 8 členov rodiny K., ktorí po vystúpení z auta mali prejsť okolo rodinného domu svedka smerom do stredu obce, a ďalej mal svedok počuť „*od cigánov bývajúcich v obci R.*“ o tom, že V. B. a M. B. mali zabezpečiť približne 100 párov topánok značky ADIDAS a šnúrky do topánok, ktoré mali rozdávať zdarma voličom, najmä 14-člennej rodine K. Toto tvrdenie vo výpovedi nepotvrdil svedok J. K., ktorý uviedol, že od pána B., ktorého pozná z rybačky, má 3 alebo 4 páry topánok, no tieto dostal nevie už presne kedy, ale nie v súvislosti s voľbami. Ďalej svedok pripustil, že jeho rodina dostala záclony od odporkyne, ale až po voľbách, a čo sa týka prisľubu kúpenia domu ich rodine daného odporkyňou, uviedol, že o tom nič nevie. Rozpory vo výpovediach svedkov (J. K., V. B. a M. B.) o tvrdení, že K.

boli vedení autom pána B. na voľby, nepovažoval ústavný súd za potrebné odstraňovať ďalším dokazovaním, pretože táto okolnosť je podľa jeho názoru vo vzťahu k úvahám o možnom porušení zákona irelevantná. Svedkovia V. B. a M. B. vo svojich výpovediach popreli, že by sa akýmkoľvek spôsobom zúčastňovali predvolebnej kampane v prospech ktoréhokoľvek kandidáta na starostu vrátane tvrdení o údajnom rozdávaní topánok značky ADIDAS.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi s právnou silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právomoc vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní iba v prípadoch hrubého, závažného, prípadne opätovného porušenia zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zistené porušenie musí byť preukázané a spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 19/07).

Ústavný súd berúc do úvahy všetky zistenia a skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania konštatuje, že tvrdenia sťažovateľa, ktorými namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006, neboli preukázané, pričom niektoré neboli ani spôsobilé vyvolať porušenie ústavy alebo zákona takej intenzity a takým spôsobom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok napadnutých volieb, a preto nepovažoval za potrebné vykonávať vo veci ďalšie dokazovanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, jeho skutkové zistenia v danom prípade neumožňujú vysloviť záver o hrubom alebo závažnom, prípadne opakovanom

porušení volebných predpisov pri voľbách starostu obce R. konaných 2. decembra 2006, a preto podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2008